

Prvý rok povinnej škôlky sťažila vojna. Mnohým mestám na ďalšie kapacity chýbajú peniaze

[12.07.2022; hnonline.sk; Slovensko; 17:28; Mária Dvořáčková]

Cez školský rok jej volali ukrajinskí rodičia. Riaditeľku materskej školy Majerníkova v Bratislave Ivetu Ryzú žiadali, aby prijala ich deti. „Nemohla som ich zaradiť z dôvodu naplnenej kapacity,“ hovorí.

Nie je jediná, od ktorej dostali cez rok odídenci zamietavú odpoveď. Kapacity našich škôlok boli totiž preplnené už dávno pred ich príchodom.

Minulý rok v septembri totiž vstúpila do platnosti nová legislatíva, ktorú priniesla ešte bývalá ministerka školstva Martina Lubyová.

Tá všetkým deťom od piatich rokov nariadila povinnú dochádzku do škôlky. Opatrenie musel dotiahnuť do konca súčasný minister Branislav Gröhling.

Samosprávy do poslednej chvíle stavali nové budovy a rozširovali pôvodné. Napriek tomu bolo jasné, že bez miesta pri svojom bydlisku skončí päť percent päťročných, čo je 3,5 tisíce detí.

Nadaným Ukrajincom ponúkajú školy s výučným listom. Na prijímačkách nezvládli slovenčinu

Päťroční vytláčajú mladších

Riaditelia musia uprednostniť prihlášky rodičov, ktorých deti na začiatku vyučovacieho roka dovŕšia päť rokov. Preto sa nedostala do štátnej škôlky ani štvorročná dcéra Marianny Doran. Keďže bývala v podnájme, nemala nárok na miesto pri bydlisku.

„Museli sme ísť do súkromnej škôlky. Platíme takmer štyritisíc eur ročne a stravu,“ opísala. Podľa hovorca Združenia miest a obcí Michala Kaliňáka budú mať aj v novom školskom roku opäť problém rodičia detí mladších ako päť rokov. „Na tie jednoducho nezostane v materských školách miesto,“ povedal.

Podľa rezortu školstva je najmenej priaznivá situácia v niektorých bratislavských mestských častiach, v okrese Senec, v Prešovskom a Košickom kraji.

„Toto sa zákonite prejaví aj v nedostatku kapacít na prijatie detí odídencom z Ukrajiny,“ uviedol odbor komunikácie. Ak pôjde o odídencom s dočasným útočiskom, budú sa prijímať s potvrdením o zaradení.

Faktom je, že príchod odídencom situáciu mierne skomplikoval. Regionálni hygienici však mohli povoliť zvýšenie kapacít. V bratislavskej mestskej časti Ružinov umožnili zvýšenie o desať percent a dočasne prijali 60 detí. Podľa riaditeľky komunikačného oddelenia Tatiany Tóthovej majú v súčasnosti 25 nezaradených. „Ich umiestnenie sa bude riešiť po definitívnom uzavretí počtov,“ informovala.

Budú školy bez svetla a tepla? Náklady im extrémne rastú a už prichádzajú prvé nedoplatky

Problémy na východe

Rodičia poslali do ružinovských škôlok takmer tritisíc žiadostí o prijatie. Po odstránení duplicít išlo o 1 300 detí.

Z nich odmietli takmer 200 trojročných a ďalších 340 mladších ako tri roky alebo z iných mestských častí. „Do konca roka však ešte pribudne približne sto nových miest a neskôr ešte štyri triedy,“ doplnila Tóthová.

Napriek tomu hodnotí ministerstvo prvý rok povinného predprimárneho vzdelávania pozitívne. Podľa analýzy Inštitútu vzdelávacej politiky si ku koncu marca plnilo dochádzku 93,7 percenta päťročných.

Cieľom bolo dosiahnuť 95-percentnú mieru zaškolenosti, čo sa podarilo splniť v Žilinskom, Trenčianskom, Trnavskom a Bratislavskom kraji.

Ukrajinské deti odhalili slabé miesto nášho školstva. Problém dosiahol obrovské rozmery, tvrdí odborníčka

Priaznivú situáciu hlásia mestá Trenčín, Hlohovec, Nitra a Banská Bystrica. Podarilo sa im prijať všetky deti od troch rokov. Avizujú však, že možno budú mať problém s mladšími ročníkmi. Napríklad z mesta pod Zoborom sa v posledných rokoch mnoho ľudí presťahovalo do okolitých dedín, no využíva služby mesta. „Rodičia ich chcú umiestniť do škôlok v Nitre, no kapacity pre všetkých nemáme,“ uviedlo mesto.

Povinnú dochádzku si neplnia väčšinou deti z Prešovského a Košického kraja, ktoré žijú s rodičmi v zahraničí a nepožiadali o výnimku.

„Ďalšia časť sú deti, ktoré rodičia ponechali v rozmanitých nesieťových zariadeniach,“ spresnil odbor komunikácie. Pripravovať najmenších na školskú dochádzku môžu po novom aj lesné, komunitné a firemné škôlky. Musia však splniť stanovené podmienky, aby ich rezort zaradil do registra zariadení. Podľa analytika Centra vzdelávacích analýz Michala Rehúša však túto možnosť využilo len pár desiatok súkromníkov.

Nevylučujú vyššie poplatky

Rezort školstva plánuje kapacity rozširovať aj naďalej. Na tento účel má prítiecť viac ako 154 miliónov eur z plánu obnovy. O prostriedky sa budú môcť uchádzať samosprávy. Mnohé sa na tieto prostriedky spoliehajú.

Napríklad mestu Hlohovec sa už šesť rokov darí umiestniť všetky deti od troch rokov. Kapacity sa snaží postupne rozširovať a v súčasnosti pripravuje ďalšiu zmenu v sieti. „Nie sme schopní z rozpočtu pokryť náklady na túto zmenu. Nevyhnutne potrebujeme väčší finančný balík,“ uvádza mesto.

Samosprávam sa navyše v porovnaní s minulým rokom zvýšili náklady o 110 miliónov eur. Podľa Kaliňáka budú preto musieť vyššie ceny sčasti premietnuť do poplatkov rodičov. „Očakávame, že v lete a na začiatku školského roka sa budú poplatky zvyšovať všade tam, kde to bude nevyhnutné,“ doplnil.

Výšku poplatku za materskú školu určuje zriaďovateľ. V súčasnosti podľa ministerstva predstavuje priemerne 24,32 eura mesačne.

Podľa hovorkyne **Únie miest** Daniely Piršelovej mestá zatiaľ radikálne zmeny nehlásia. „V súvislosti s enormným zvyšovaním cien energií či možnými následkami protiinflačného balíka nie je vylúčené, že ku kroku budú musieť mestá pristúpiť,“ dodala s tým, že štát by mal zasiahnuť a poskytnúť ďalšiu podporu.